Lieta Nr. C33602017
Arhīva Nr. C-1693-18/5
ECLI:LV:RIRT:2018:0503.C33602017.8.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2018.gada 3.maijā

Rīgas rajona tiesa:
tiesnese N.Zavadska
ar sekretāri U.Vanku,
piedaloties prasītājas pārstāvim maksātnespējas administratoram Dzintaram Risteram, atbildētājas pārstāvim /pers. A/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu maksātnespējīgās SIA "KEYXJ" prasībā pret /pers. B/ par parādu segšanai samaksāto summu atmaksu.

Aprakstošā daļa

Rīgas rajona tiesā 2017.gada 16.oktobrī maksātnespējīgās SIA "KEYXJ" administrators Dzintars Risters (turpmāk tekstā arī – prasītājs) cēla prasību pret /pers. B/ (turpmāk tekstā arī – atbildētāja) par parādu segšanai samaksāto summas atmaksu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka ar Rīgas rajona tiesas 2017.gada 24.augusta spriedumu ir pasludināts SIA "KEYXJ" juridiskās personas maksātnespējas process. Par maksātnespējas procesa administratoru iecelts Dzintars Risters.

Administrators veicot grāmatvedības dokumentu revīziju konstatējis, ka dokumenti ir nepilnīgi un no tiem nav iespējams gūt skaidru priekšstatu par uzņēmuma finansiālo stāvokli un izsekot saimniecisko darījumu norisi, izsekot preču kustībai un pamatlīdzekļu pārdošanai, uzņēmuma kasē esošo līdzekļu atlikumam un kustībai, nav iesniegti attaisnojuma dokumenti vai arī tie nav noformēti atbilstoši likuma prasībām – trūkst būtiski rekvizīti. Līdz prasības pieteikuma iesniegšanai atbildētāja joprojām nav pilnībā nodevusi maksātnespējīgās SIA "KEYXJ" grāmatvedības dokumentus un sniegusi administratora pieprasīto informāciju.

Saskaņā ar SIA "KEYXJ" gada pārskatu par 2016.pārskatu ir konstatējams, ka bilancē ir norādīts aizņēmums. Aizņēmuma summa gada sākumā norādīta 230 399 *euro* un gada pārskata beigās 97 024 *euro*. 2016.gada laikā neiestājās aizdevuma atmaksas termiņš.

Administrators veicot dokumentu un bankas konta pārskatu analīzi konstatējis, ka laika periodā no 2016.gada 1.janvāra līdz 2016.gada 5.martam no SIA "KEYXJ" bankas konta atbildētāja izņēmusi naudas līdzekļus 55 830 *euro* ar pamatojumu aizdevuma dzēšanai, 9 400 *euro* kases papildināšanai un 39 100 *euro* saimnieciskās darbības nodrošināšanai, kopā 104 330 *euro*. Pārbaudot bankas konta izdrukas par 2014. un 2015.gadu ir konstatēts, ka atbildētāja vairākkārtīgi iemaksājusi naudu sabiedrības kontā ar pamatojumu – aizdevums. Bankas konta pārskatā nav redzami saņemti aizdevumi no citām personām, līdz ar to secināms, ka bilancē norādītās kredīta saistības ir pret atbildētāju.

Administrators iepazīstoties ar SIA "KEYXJ" peļņas un zaudējumu aprēķinu par 2016.gadu ir konstatējis, ka SIA "KEYXJ" apgrozījums pēc nodokļiem ir bijis 140 311 *euro*. No tā secināms, ka gandrīz visi SIA "KEYXJ" ieņēmumi par 2016.gadu ir novirzīti atbildētājas aizdevuma dzēšanai.

No SIA "KEYXJ" gada pārskata par 2016.gadu ir konstatējams, ka uz 2015. gadu 31.decembri nodokļu parāds bija 20 219 *euro*, savukārt uz 2016.gada 31.decembri nodokļu parāds ir pieaudzis un sastāda 29 297 *euro*. Līdz SIA "KEYXJ" maksātnespējas procesa pasludināšanai nodokļu parāds pieaudzis līdz 32 308,81 *euro*, kas sastāv no galvenā parāda 25 357,77 *euro* un nokavējuma procentiem 6 951,04 *euro*.

Pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 4., 57., 60., 67., 70.-72., 99.pantu, administrators lūdz piedzīt no /pers. B/ sava aizdevuma dzēšanai saņemtos maksātnespējīgās SIA "KEYXJ" naudas līdzekļus 133 375 *euro* apmērā.

Atbildētāja 2018.gada 12.martā iesniegusi paskaidrojumus par prasību, norādot, ka celtā prasība ir nepamatota un noraidāma.

Sabiedrības pamatdarbība bija apģērbu vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība. Lai nodrošinātu preču iegādi, tirdzniecību, un saimnieciskos izdevumu segšanu, laika posmā no 2013.gada aprīļa līdz 2015.gada septembrim atbildētāja finansējusi sabiedrības saimniecisko darbību ar īstermiņa un ilgtermiņa aizdevumiem par kopējo summu ap 100 tūkstoši *euro*. Papildus naudas līdzekļi tika piesaistīti no citām fiziskām personām. Atbildētāja bija preču tirdzniecības un piesaistītā finansējuma koordinators, jo arī lielākā daļa no atbildētājas izsniegtajiem aizdevumiem ir aizņemti naudas līdzekļi (pastarpināti aizdevumi), kuru atmaksa bija plānota no sabiedrības peļņas.

Atbildētāja saņēma no parādnieka īstermiņa aizdevumus limita 20 000,00 LVL ietvaros. Pārējos aizdevumus atbildētāja nav saņēmusi, tāpēc atbildētājas izsniegtajiem un neatmaksātajiem aizdevumiem, kopā 70 524,00 *euro* apmērā, sabiedrības maksātnespējas procesa administratoram 2018.gada 23.februārī tika nosūtīts kreditora prasījums.

Kopumā sabiedrība ir saņēmusi finansējumu gandrīz 250 tūkstošu *euro* apmērā, no kuriem atbildētājas aizdevums 70 tūkstoši *euro*, savukārt citu personu aizdevumi — turpat 180 tūkstoši *euro*. Noslēgtie aizdevuma līgumi, garantijas un ar tiem saistītie grozījumi un vienošanās ir pievienoti šiem paskaidrojumiem.

Aizdevumi sabiedrībai tika izsniegti uz termiņu no 14 līdz 24 mēnešiem. Aizdevumu atmaksas termiņi pret kreditoriem (izņemot atbildētājas izsniegtos aizdevumus) iestājās laika posma no 2015.gada 30.septembra līdz 2015.gada 30.novembrim, un šajos termiņos Sabiedrības valde parādus nevarēja atmaksāt.

Apgalvojums, ka visus aizdevumus sabiedrībai izsniegusi atbildētāja, nav patiess. Apstākli, ka 2016.gadā no sabiedrības konta izņemtajiem naudas līdzekļiem atbildētāja nav dzēsusi savus aizdevumus apliecina pievienotie kreditoru apliecinājumi un vienošanās dokumenti.

Kreditoru prasījumi ir apmierināti daļēji jau krietni pēc tam, kad bija iestājies parāda samaksas termiņš, turklāt nav dzēsti procentu vai līgumsodu maksājumi. Atbildētāja kā Sabiedrības valdes locekle ir izdarījusi visu iespējamo, lai mazāk ciestu kreditori, un viņu prasījumi tiktu apmierināti pēc

iespējas lielākā apmērā no Sabiedrības mantas. Atbildētāja ir centusies sabalansēt visu kreditoru intereses, un neradīt kādam priekšrocības, un aizsargātu Sabiedrības kopējās intereses un dzīvotspēju.

Sabiedrības aktuālais nodokļu parāds pret Valsts ieņēmumu dienestu uz 2015.gada 31.decembri bija ap 9 tūkstoši *euro*, ko apliecina administratora iesniegtā izdruka no Valsts ieņēmuma dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmas. Savukārt uz 2016.gada 31.janvāri nodokļu parāda apmērs bija ap 18 tūkstoši *euro*, kas izveidojies faktiski sakarā preču pārdošanu.

Prasība pret atbildētāja ir celta par summu 133 375,00 *euro* apmērā, lai gan kopējais kreditoru prasījumu apmērs saskaņā ar sabiedrības kreditoru reģistru, ko sastādījis pats administrators, uz prasības celšanas brīdi bija 35 tūkstoši *euro*. Kreditoru pieteikšanās maksimālajā 6 termiņā nav pieteicies neviens cits kreditors, kā vien pati atbildētāja.

Tiesas sēdē prasītāja administrators Dzintars Risters prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem.

Tiesas sēdē atbildētājas pārstāvis /pers. A/ prasību neatzina uz paskaidrojumos norādītajiem apstākļiem.

Motīvu daļa

Noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus tiesas sēdē un pārbaudījusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma.

Lietā konstatēts un par to nav strīda, ka ar Rīgas rajona tiesas 2017.gada 24.augusta spriedumu ir pasludināts SIA "KEYXJ" juridiskās personas maksātnespējas process, par administratoru ieceļot sertificētu maksātnespējas procesa administratoru Dzintaru Risteru.

Ar 2017.gada 28.augusta administratora lēmumu par parādnieka pārstāvi MSIA „KEYXJ" maksātnespējas procesā noteikta /pers. B/, kura laika periodā no 2013.gada 23.aprīļa līdz 2017.gada 28.augustam bija parādnieka valdes locekle ar tiesībām pārstāvēt sabiedrību atsevišķi (lietas 15.-17.lapa).

Administrators, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 99.pantu ir cēlis tiesā prasību pret atbildētāju par parāda segšanai samaksāto summu atmaksu, uzskatot, ka atbildētājai izmaksātie naudas līdzekļi sava aizdevuma dzēšanai ir izmaksāti nepamatoti.

Maksātnespējas likuma 99.panta pirmā daļa noteic, ka naudas summas, ko parādnieks samaksājis parādu segšanai pēdējo sešu mēnešu laikā pirms juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas, kā arī pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas (izņemot naudas summas, ko samaksājis administrators juridiskās personas maksātnespējas procesa laikā), ir atmaksājamas, ja tiek konstatēts vismaz viens no šādiem apstākļiem: 1) maksājums izdarīts pirms saistību izpildes termiņa iestāšanās, ja nav pildītas citas maksājuma saistības, kurām iestājies izpildes termiņš, un ir iespējams atjaunot šā panta trešajā daļā minētās pušu saistības un tiesības; 2) parāds samaksāts ieinteresētajām personām attiecībā pret parādnieku un nav pildītas citas saistības, kuru izpildes termiņš iestājies pirms ieinteresēto personu saistību izpildes termiņa. Šis noteikums attiecas arī uz tiesu izpildītāju piedzītajiem parādiem, no kuriem atskaitīti sprieduma izpildīšanai nepieciešamie izdevumi.

Maksātnespējas likuma 99.panta pirmā daļa paredz atsevišķu regulējumu, kas ļauj atprasīt naudas līdzekļus (maksājumus), ko parādnieks samaksājis parādu segšanai pēdējo sešu mēnešu laikā pirms juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas, kā arī pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas, ja tiek konstatēti panta pirmajā daļā noteiktie apstākļi.

Naudas līdzekļu atprasīšana uz Maksātnespējas likuma 99.panta pamata notiek, neapstrīdot darījumus, ar kuru pamatots maksājums, un kuri paši par sevi sākotnēji var arī nebūt bijuši vērsti uz zaudējumu nodarīšanu *(sk. Augstākās tiesas apkopojumā "Tiesu prakse lietās par darījumu apstrīdēšanu un zaudējumu piedziņu no parādnieka pārstāvjiem maksātnespējas procesu ietvaros").*

Tātad Maksātnespējas likuma 99.pants, uz ko savu prasību balstījis administrators, paredz atsevišķu regulējumu, kas ļauj atprasīt naudas līdzekļus (maksājumus), ko parādnieks ir samaksājis parādu segšanai īsi pirms maksātnespējas procesa. Šīs normas mērķis ir atjaunot kreditoru vienlīdzību situācijā, kad parādnieks, būdams faktiski maksātnespējīgs, pilda saistības pret atsevišķiem preferētiem kreditoriem, vienlaikus nesedzot citu kreditoru prasījumus.

No prasītājas norēķinu konta "Swedbank" AS (lietas 39.-41.lapa) redzams, ka atbildētāja laika periodā no 2016.gada 1.janvāra līdz 2016.gada 5.martam no parādnieces konta izņēmusi naudas līdzekļus 55 830 *euro* ar pamatojumu aizdevuma dzēšanai, 9400 *euro* kases papildināšanai un 39 100 *euro* saimnieciskas darbības nodrošināšanai.

No atbildētājas paskaidrojumiem izriet, ka lai nodrošinātu preču iegādi, tirdzniecību un saimniecisko izdevumu segšanu, laikā posmā no 2013.gada aprīļa līdz 2015.gada septembrim saimnieciskās darbība ir finansēta ar īstermiņa un ilgtermiņa aizdevumiem un papildus piesaistīti naudas līdzekļi no citām fiziskām personām. Prasības pieteikumā norādītos naudas līdzekļus atbildētāja ir izņēmusi ar mērķi segtu sabiedrības aizdevuma saistības pret kreditoriem, saskaņā ar laikā periodā no 2013.gada līdz 2015.gadam noslēgtajiem aizdevuma līgumiem.

No "Swedbank" AS konta izraksta secināms, ka maksājumi atbildētājai veikti laikā periodā no 2016.gada 1.janvāra līdz 2016.gada 5.martam, kas ir vairāk kā gadu pirms SIA "KEYXJ" maksātnespējas procesa pasludināšanas 2017.gada 24.augustā.

Tādējādi tiesa secina, ka administrators ceļot prasību tiesā nav ievērojis Maksātnespējas likuma 99.pantā noteikto sešu mēnešu termiņu, jo parāda segšanai samaksātos naudas līdzekļu atmaksu prasa par periodu, uz kuru likuma normas nav attiecināmas.

Ņemot vērā, ka neizpildās termiņš kā viens no pārbaudāmajiem kritērijiem pēc Maksātnespējas likuma 99.panta pirmās daļas, kas ir pastāvīgs pamats prasības noraidīšanai, līdz ar to tiesa neveic pārējo kritēriju pārbaudi.

Maksātnespējas administrators saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktu ir atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, prasības noraidīšanas gadījumā tos saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta ceturto daļu uzņemas valsts.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193.pantu, tiesa

nosprieda

Noraidīt maksātnespējīgās SIA "KEYXJ" prasību pret /pers. B/ par parādu segšanai samaksāto summu atmaksu.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas – 2018.gada 3.aprīļa, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese /personiskais paraksts/ N.Zavadska